

Ազգ

armenian daily

Պուրովի փառասունին կնասնակցեն աշխարհահռչակ երաժիշտներ

Հայաստանում ֆիլսոֆները մեծական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությունների օրհանգիստում Հայաստան են ժամանում աշխարհահռչակ երաժիշտներ Մայլ Բուկը (ԱՄՆ), Պոլ Ազիլեան (ԱՄՆ), Դիդիեր Մալիերը (Ֆրանսիա), Դիր Զեմբլը (ԱՄՆ), Լուիջի Սինը (Իտալիա), Լյուդովիկո Այնաուդին (Իտալիա), Ամբոջիու Պարագան (Իտալիա), Պարսիկ Մեբը (Ֆրանսիա) և այլք, սեղեկացնում է 1700-ամյակի հանձնաժողովի լրավական ծառայությունը:

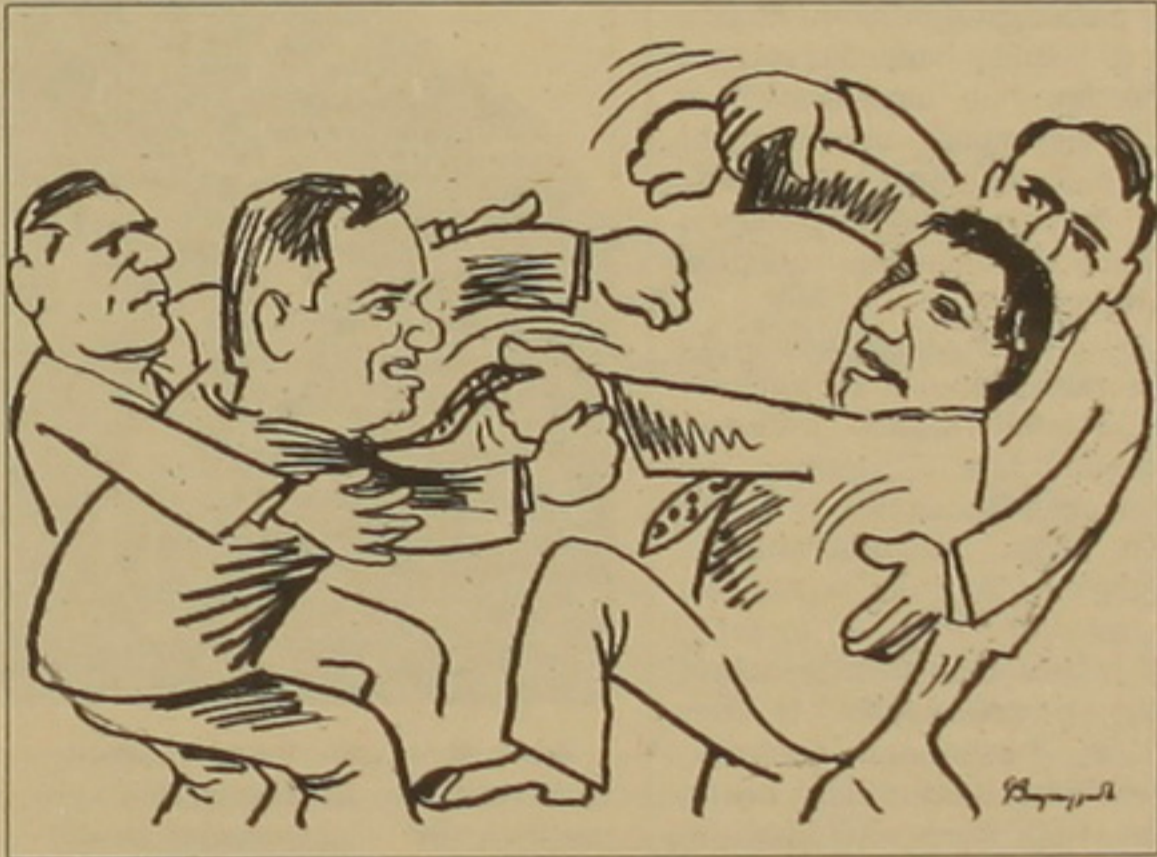
Երաժիշտներ, որոնք Հայաստան են ժամանում մասնակցելու օգոստի 5-ին գյուլիում կայանալիք դուրովի փառասունին, օգոստի 6-ին, ժամը 20:00-ին դուրովի վարդես Ջիվան Գասպարյանի հետ համատեղ համերգով հանդես կգան «Կարեն Դեմիրճյան» կենտրոնում:

ԱԿՉԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Կեղծիքներ փեարկությունների ժամանակ

Ինչի շնորհիվ ընդունվեց ԲԷՅ-երի մասնավորեցման օրենքը

ԱՐԱ ՄԱՐԵՏՐՈՍՅԱՆ
Խորհրդարանի արձանագրության միջոցով փեարկություններ կատարվում են «Ենթագետիկայի մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու օրենքների երկրորդ ընթացքում փեարկության ժամանակ: Սակայն մինչ այդ էլ դասգամավոր Արա Մարեթրոսյանը դարձրեց արձանագրությունը Արմենիայի արձանագրության օրենքի փոփոխության փեարկության շնորհիվ, ինչից Աժ խոսնակը առանձնապես չէր էլ ջանում ակնարկելու ինչ: Սակայն այդպիսի դեպքերն ակնհայտ էին, որոնց ակնարկներն էին նաև միջոց լուսաբանող լրագրողները: Առանձնապես ջանում էր դասգամավոր Հարություն Պարագյոզյանը (Երևանի հրուսակեղծի գործարանի նախկին սեփականատեր), մեծապես փեարկելով նաև երկու բացակայող դասգամավորների փոխարեն:

Այդուհանդերձ, մինչ «Ենթագետիկայի մասին» օրենքի փոփոխություններ երկրորդ ընթացքում փեարկելը, մնացած բոլոր օրենքները, այդ թվում «Աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագիր հաստատելու մասին» օրենքը, հաստատվեցին: *ՏԵՄ 1 էջ 2*

ԿՈՆՅՈՒՆԿՏ

Իրանա-ադրբեջանական սահմանի երկայնքով թեհրանը հավելյալ ուժեր է սեղաբաշխում

Ռ. Մամեդով. «Եթե Կասպիցի կարգավիճակի խնդիրը չլուծվի, Իրանի հետ հսկայանքությունն անխուսափելի է»

ՌԱԹՈՒՆ ՆԱԿՈՐԵՅԱՆ
Հուլիսի 26-ի համարում դաստնական թեհրանի սեպակներն արձանագրեց «Թեհրան բայն» օրաթերթը, որում անելով իշխանական օրհանգիստներ, գրում է, որ Իրանը իր ռազմական ուժերը մոտեցրել է Ադրբեջանի սահմանին, իրանա-ադրբեջանական սահմանի երկայնքով հավելյալ ուժեր սեղաբաշխել: Թերթը գրում է, թե այդ փայլը ստիպողական է, և նախ որ, չմայած դաստնական թեհրանի նախագահություններին դարձրեցին Կասպիցի վիճելի տարածքներում էներգալիզմի հետախուզման բոլոր աշխատանքները, Ադրբեջանը լի է վճարակարգությամբ չեն:

թարկվելու Իրանի նախագահությանը: Խոսելով Կասպիցի իրավիճակի մասին է. իրանական ՌՕՈՒ-ի մի ինքնաթիռ երկու ժամ հետադարձ էր արդրբեջանական «Գեոֆիզիկ-3» և «Ալիֆ 3» ճաշիկ: արդրբեջանական նավերին, որոնք «Արագ-Ալվ-Շարդ» նավթահաններում հետազոտություններ էին կատարում: Խոսելով Երևանի «Գեոֆիզիկ-3»-ին մոտեցել է իրանական մի ռազմական, իրանցի զինվորականները վերջնագրի տնով դառնալով են անհատալ հետախուզից 9 կմ հյուսիս, ինչը եւ կատարվել է:

ՏԵՄ 1 էջ 5

Ալիեն անում է Իրանի հետ հասցվելու առաջին փայլը

ԲԱՐՈՒ, 27 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նախագահ Ջեյդար Ալիեի հրամանագրով հուլիսի 26-ի երկրորդ հիմնվել է Ադրբեջանի եւ Իրանի միջուկ սնտակական եւ մեկուսաբան համագործակցության զարգացման դեպարտամենտը: Ինչպես հաղորդում է CNA գործակալությունը, Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմից հայտնել են նաև, որ հանձնաժողովի ղեկավար է նշանակվել երկրի սնտակական զարգացման նախարար Ֆարիդ Ալիե: Հանձնաժողովին հանձնարարված է մեկել երկրորդ համաձայնագրեր սնտակական համագործակցության բնագավառում: Ենթադրվում է, որ դրա սեղծումն ազդակ կհաղորդի մի

Երևանի հետ հասցվելու առաջին փայլը, որոնք կատարվել էին դաստնական Բալվի կողմից իրանական ղեկավարության մի Երևանի հետադրբեջանական ելույթներից հետո: Հարկ է նաև նշել, որ հուլիսի 26-ի երկրորդ Ադրբեջանի նախագահն ընդունել է Բալվում ԻԻՂ դեպարտամենտի Բալվում: Նախագահական մամլո ծառայության սլայդներով, դեպարտամենտի ղեկավարի մոտ ունկնդրության արդյունքների անչլույթամբ իրանցի ղեկավարները հայտարարել է, որ իր երկիրը համերաշխ է արդրբեջանական ղեկավարության դիրքորոշմանը Կասպիցի իրավիճակի կարգավիճակի խնդրի լուծման մեթոդների հարցում:

«Հանձնաժողովի հաջորդ հանդիպմանը կհրավիրվեն հայ կրոնական առաջնորդներ»

Թուրքիայի նախկին արձանագրության Իթեր Թուրմենը, որն այսպես կոչված «Թուրք-հայկական հասցեման հանձնաժողովի» 10 անդամներից մեկն է եւ մասնակցել է ժնելի հանդիպմանը, «Հյուրիք» թերթին ասել է, որ հանձնաժողովի հաջորդ հանդիպմանը հրավիրվելու են հայ կրոնական առաջնորդներ, առանց մանրամասնելու, թե ինչ ասել է հայ կրոնական առաջնորդներ: Թուրմենը հաստատելով, որ «հասցեման հանձնաժողովը» չորս ամիս զաղսնի հանդիպումներ է ունեցել, նշել է, որ հաջորդ երկու հանդիպումները տեղի կունենան Սամբուլում, առաջ երեւանում: «Հասցեման հանձնաժողովը» ձեւավորված է: Ես չեմ կարող ասել այս զործընթացի ինչ դուրս կգա, մենք միայն սկսել ենք: Հանելի է նկատել, որ հանձնաժողովի սեղծումը Թուրքիայում դրական արձանագրություններ է արժանացել: Թուրքական կառավարությունը տեղյակ է մեր ծավալած գործողություններին, բայց դեռևս չի արձանագրվել, թե ինչ չափով է աջակցելու», ասել է Թուրմենը:

■ Թուրքիան հանդիսավորապես նշել է 1923 թվականին ստորագրված Լոզանի դայմանագրի 78-րդ արդարածը: Այդ արդիվ հասուկ հայտարարությամբ հանդես է եկել երկրի վարչապետ Բյուլենք Էջեվիրը: Ինչպես գրում է «Թուրքիեգագետնի» վարչապետը մասնավորապես նշել է, որ Լոզանի դայմանագիրը վերջնականորեն որոշեց Թուրքիայի սահմանները, հավաստեց նրա անկախությունը ու ինքնիշխանությունը, դարձավ այն բանի հիմքը, որ արժանի տեղ գրավի մյուս երկրների Երևանում: *ԱՐՄԵՆԻԱ*

ԱՄՄ խմբակցությունը փոխեց ղեկավարին

Երկ Ազգային ժողովի ներխորհրդարանական ամենաճանաչվող իրադարձությունը կապված էր ԱՄՄ խմբակցության հետ: Խմբակցության միսուսն որոշվել է Վազգեն Մանուկյանին ազատել խմբակցության ղեկավարի դաստնականություններից: Որոշ ժամանակ անց այդ դաստնականությունները կկատարի խմբակցության արձանագրող Սեյրան Ավագյանը: Այս փոփոխության դաստնականների մասին հավելյալ տեղեկություններ վերջինս չցանկացավ հայտնել:

Երուսաղեմի եւ Կ. Պոլսի հայոց դաստնականները ժամանեցին Մայր աթոռ

ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ ՄԲ. ԷՄԻՆՍՈՒՆ, 27 ՅՈՒՆԻՍ: Հուլիսի 27-ին, վաղ առավոտյան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հրավերով Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածին ժամանեցին Երուսաղեմի հայոց դաստնական Ամենադատարար Ս. Թորոս արք. Մանուկյանը եւ Կ. Պոլսի հայոց դաստնական Ամենադատարար Ս. Մեսրոպ արք. Մուրաֆյանը: Նորին Սրբության հետ լնարկելու ֆիլսոֆները Հայաստանում դեպարտամենտ կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարություններին եւ Հայ եկեղեցու ընթացիկ կյանքին վերաբերող հարցեր: Առավոտյան Վեհաճյանում Վեհափառ հայրապետը հանդիպում ունեցավ դաստնականների հետ: Կեսօրից հետո Նորին Սրբությունը եւ դաստնական հայրերը այցելեցին Երևանում կառուցվող Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցի, որտեղից եւ մեկնեցին Բյուրական: Ամենայն հայոց հայրապետի ամառանոց:

ԱՄԵՐԻԿԱ-ԹՈՒՐԿ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ

«Հայաստանն իր դրացիների հետ դեպ է ձգտի խաղաղ գոյակցության»

Մասնավորում հայտարարեց Ժիրայր Լիպարիսյանը

ՆԱԿՈՐԵՅԱՆ ԾԱՐԵՅԱՆ
2000 թ. նոյեմբերի 13-ին, երբ Հայոց ցեղասպանության ծանաչման բանաձեւը դեռ Երուսաղեմում էր զբաղեցնել ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների դալաշի օրակարգը, Թուրքիայի արձանագրության արձանագրությունը դաստնական հայտարարությամբ «դաստնական հետ հասցվելու եւ իր հարեւանների նկատմամբ բժնամական ֆաղափակություններից հրաժարվելու» կոչ արեց Հայաստանին: Դրա անհրաժեշտությունը սեղծեցի 25-ի համարում լկտիության տեսանելի ու անտեսանելի բոլոր սահմաններն անցնելու գնով փորձել էր հիմնավորել «Օրթադոլու» թերթը եւ գրել: «Հանգամանքների բերումով Թուրքիան չի կարող հակադեպությունը ցույց տալ Միացյալ Նահանգներին, բայց նա միանգամայն ի վիճակի է արժանի հասուցել հայ Երևանին»:

դաստնական «Չեղբոս ձեռք է լվանում» ժողովրդական առածին Հայաստանը հռչակեց «ազտետուր» դեպարտամենտ: Հաղորդագրությունից անմասն չմնացին արցախահայերը: Նրանց էլ դեպարտամենտը կոչեց «անցնողականներ» դիտարկել: Մինչ Թուրքիայի արձանագրության կատարությունն ու ԱՄՆ դեպարտամենտը:

դաստնական իրար ձեռք լվանալու մասնավորություններ էին անում, Խուրիսի սկզբին աստարեղ է իջնում «աշխարհահռչակ դաստնական» Ժիրայր Լիպարիսյանը եւ Սամբուլում հանդես է գալիս, «Ալիսի» վկայությամբ, չափազանց զնախաճելի մի բանախոսությամբ: *ՏԵՄ 1 էջ 4*

ՈՐՔԱՅԻԿ

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԹՈՒՐԵՒԱՅԻՆ

Անվաստությունը բխում է թուրքերի հերքումից

Մեծ Եղեռնի տարիներին Օսմանյան կայսրությունում ԱՄՆ-ի դեսպանի թոռ Դեմի Սորգենթու Գ-ն օրերու ձեռնարկում «Հայ թուրքական հաշտման համաձայնագրի» վերաբերյալ համոզել է եկել հետևյալ հայտարարությանը:

Օրերու մեծից ստացվեց ողջունելի լուր, որ երկու կողմերի միջև լռելիքի համաձայնությամբ գործում է «Հայ-թուրքական հաշտման համաձայնագրի» մասնավոր հիմունքներով: Ողջունում են բարձրաստիճան ու հարգաբան թուրքերի և հայ հաղափառների, ովքեր համաձայնեցին ծառայել, ինչպես նաև նրանց, ովքեր նախաձեռնեցին այս վաղուց հասունացած գործընթացը ուղղված փոխընդունման և բարի կամի հաստատմանը:

Ընթացիկ սկզբնական դյուրագուց փուլերում թուրքերի կողմից Հայոց ցեղասպանության ծանաշման հարցը օրակարգ չընդգրկելու անհրաժեշտությունը, ես խորապես համոզված եմ, որ երկրորդ կողմի նախաձեռնությունը բխում է թուրքերի կողմից սկսված իրադարձության հերքումից:

Թուրք ժողովուրդը կարող է օրինակ վերցնել ժամանակակից Գերմանիայից, որը հաջողությամբ դադարել է իր նացիստական անցյալը ծանաշելու համար: Դարավոր վերելքը չեն սկսի աղախվել, քանի որ թուրքերը չեն սովորել ընդունել սեփական զանազանությունը որպես փոփոխություն ինքնամաքագործում:

ՏԵՐԵՎ ԹՈՒՐԵՒԱՅԻՆ Գ
Քեմբրիջ, Մասաչուսեթս
25 հուլիսի, 2001 թ.

Ստեփանակերտում սկսվեց հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների հանդիպումը

27 ՀՈՒԼԻՍ, ՂԵ ՖԱՍՏՈՒ: Երեկ ԼՂՀ-ում, Բաց հասարակության միջազգային ինստիտուտի հովանու ներքո, սկսվեց Ստեփանակերտի, Բաքվի և Երևանի մամուլի ակումբների հանդիպումը, որը կսկսի մինչև հուլիսի 29-ը:

Ինչպես հայտնեց Ստեփանակերտի մամուլի ակումբի ղեկավար Գեղամ Բաղդասարյանը, սկսված փուլում իրականացվում է «Ղարաբաղյան հակամարտությունը Հայաստանի, Ադրբեջանի և Լեռնային Ղարաբաղի հասարակական կարծիքի և զանգվածային լրատվության միջոցների հայելու ներքո» համաձայն ծրագրի, որի օժանդակությունը իր վրա է վերցրել Բաց հասարակության միջազգային ինստիտուտը: Նախագիծը ենթադրում է բնակչության և փորձագետների սոցիալական հարցում դարձրելու հիմնախնդրի կառավարչությունը, ինչպես նաև հակամարտությունը լուսաբանող սեղական ՋԼՄ-ների մոնիթորինգ: Բացի այդ, հանրապետությունների մայրաքաղաքներում նախատեսված են երեք հանդիպումներ, որոնցից մեկը արդեն այս օրվա գիշերը տեղի է ունեցել Երևանում: Ստեփանակերտից հետո հաջորդ մասնակցությունը տեղի կունենա Բաքվում:

Գ. Բաղդասարյանի կարծիքով, ստեփանակերտյան հանդիպման մասնակիցները աշխատանքային միտքերում կփոխանակեն սոցիոլոգիական հարցման և ՋԼՄ-ների մոնիթորինգների արդյունքները, լրագրողական գործունեության հետ կապված այլ հարցեր: Զննարկման արդյունքներով կազմված փաստաթղթերն առանձին զրույցներում կհանձնվեն Բաքվի և Երևանի մամուլի ակումբներին:

Սեկնաբանելով ներկա հանդիպումը, Գ. Բաղդասարյանը նշեց, որ «Ադրբեջանի և Լեռնային Ղարաբաղի միջև լուրջ լարվածություն է առկա, որի արդյունքում կարող է ծագել կոնֆլիկտ, որի կարգավորումը կախված է ինչ կողմից կարգավորվի»:

Նա ընդգծեց նաև, որ առանց ԼՂՀ և Ադրբեջանի միջև ուղիղ բանակցությունների, հնարավոր չէ հասնել հակամարտության լուծմանը: Իսկ ադրբեջանցի և հայ լրագրողների ստեփանակերտյան հանդիպումը նա անվանեց երկու ժողովուրդների միջև վստահության հաստատման առաջին քայլերից մեկը:

Այդի ծրագրով նախատեսվում է նաև հանդիպում ԼՂՀ փոխարտական ղեկավարության ներկայացուցիչների հետ:

Լեռնային Ղարաբաղի և Ադրբեջանի միջև հակամարտության սկզբից սա Բաքվի մամուլի ակումբի ղեկավարության առաջին այցելու Ստեփանակերտ: Պատվիրակությունը ներկայացնում է «Թուրան» և «Ինտերնյուս» գործառնությունները, Ադրբեջանի լրագրողների «ԵՆԻ ՆԵՍԻԼ» միությունը, STV հեռուստաընկերությունը և մամուլի ակումբը: Լեռնային Ղարաբաղում գտնվելու վերջին օրը հյուրերը կայցելեն Շուշի, կլինեն հայկական եկեղեցում և լուսակալական մզկիթում:

Արևակ Սարգսյան. «Մենք կլուծենք այս Արմենիայի կոչեցյալի հարցը, կգրկենք նրան մենաձեռնարկից»

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 27-ին Ազատության հրատարակում սեղի ունեցավ հանրապետական լրագրողների ժողովուրդական դաշինքը: «Ազգային ժողովուրդավարական դաշինք» կուսակցության նախաձեռնած հանրապետական մասնակցում էին մի քանի խորհրդարանական ուժեր, ինչպես նաև Ազգային ժողովում չներկայացված կուսակցություններ և հասարակական կազմակերպություններ:

Ներկա որոշման դեմ: «Մենք վճարեցինք, սա մեր երկիրն է, մենք ամեն ինչ կանենք և կլուծենք այս Արմենիայի կոչեցյալի հարցը, կգրկենք նրան մենաձեռնարկից: Հետո կլուծենք Եվրոպայի հետ կապված հարցերը և ի վերջո կդադարենք նրա համար, որ այս երկրում արդար իշխանություն լինի»,- հայտարարեց Սարգսյանը:

Հանրահավաքի մասնակիցները դաժանաբանեցին Հայաստանի կառավարությունից մինչև օգոստոսի 1-ը սեղյակ դառնել «Արմենիային»:

Ըստ «Ազգային ժողովուրդավարական դաշինքի» կուսակցության առաջնորդ, Աժ Պատգամավոր Արևակ Սարգսյանի, հանրահավաքի նշանակությունը կապված է «զանգվածային ծնունդ» գործարարի կառավարության վրա, որպեսզի վերջինս դադարի Արմենիայի սեփականատեր ՕԵԻ-ի կողմից սեղանների 1-ից բողբոջված սեղանները:

Ներդրումային ծրագրի չկատարման դատաժողով Հայաստանի հասցված վնասի դիմաց ՕԵԻ-ից փոխհատուցում ստանալու ուղիները: Կառավարությունից դաժանաբանեցվեց նաև եռամսյա ժամկետում մշակել հեռախոսակցության ոլորտում իրավիճակի ակնհայտ համակարգի գործում ծրագիր:

Կարեն Հունանյանն էր ուզում սեղափոխվել

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 27-ի դասակարգման միտքում հոկտեմբերի 27-ի գործով նախագահող դատավոր Սամվել Ուզունյանը հրատարակեց հուլիսի 23-ին Աժ ԵԵՄ-ի զուգարանում կատարված սեղանակցության արձանագրությունը, սեղանակցությունը, որ կախովի առաստաղների վրա հայտնաբերվել են հետքեր ու փորձավորներ:

Նկատի ունենալով, որ փորձավորների և հետքերի առաջացման դասընթացում անգնել արված լուրջ փորձերը հնարավոր չէ, դատարանը բավարարեց ռուսերի իրավահարգողների փաստաբանների միջնորդությունը նշանակել դատախազական, դատախազական կենտրոնի փորձագետական փորձաքննություն: Որոշվեց նաև փորձաքննության անցկացումը հանձնարարել ՀՀ արդարադատության նախարարության փորձագետական կենտրոնի փորձագետներին նրանց առաջարկելով դատախազական կենտրոնի հարցերին, առաջին հնարավոր է խցերի կախովի

առաստաղների վրա սեղանակցությունը սակիկների վրա կա՞ որե՞ն ԿԵՆ, որը սարքավորվում է մյուսներից, թե՞ ոչ, կա՞ն յուրերի հետքեր, թե՞ ոչ, երրորդ կա՞ն օգտագործված միկրոստեպեր, չորրորդ սակիկների մեջտեղ ծողերի վրա կա՞ն այնպիսի փորձավորներ, որոնք կարող էին առաջանալ գեներալ ղեկավար կամ հանելուց, հինգերորդ կա՞ն մասնափախվել, և արդյո՞ք հնարավոր է, որ դրանք դատական գործով անցնող ամբաստանյալների կամ վկա Նաիրի Բաղդասարյանի: Փորձաքննությունը օբյեկտիվորեն անցկացնելու համար դատարանը փորձագետներին թույլ տվեց առգրավել առաստաղը, ինչպես նաև նրանց սրամաղրել իրենց և առաջուց ճանաչված գեներալը և գործով անցնող ամբաստանյալների և վկա Նաիրի Բաղդասարյանի մասնափախվելը:

Դատարանը մեղադրանքով առավ Կարեն Հունանյանի միջնորդությունը իրեն ԱՄՆ մեկուսարանից և ու

բարաբեռի թիվ 1 մեկուսարանում մեկուսարան սեղանակցություն մասին: Կ. Հունանյանը դժգոհում է, թե ԱՄՆ մեկուսարանի խցում գտնվում է միայնակ, բացի այդ, այնտեղ իր նկատմամբ կիրառվում են հոգեբանական ճնշումներ հայիցում են, ստանում, թե կկախեն: Իսկ թե ովքեր են ստանում, ամբաստանյալն այդպես էլ չկոնկրետացրեց: Ավելին, նա առաջարկեց դատարանին ԱՄՆ մեկուսարանից և ուրաբարաբեռի մեկուսարան սեղանակցությունը նախ եղբոր Նաիրի Հունանյանին, որը, սակայն, այդ միջնորդության մասին տեղյակ չէր, ավելին դատարանում դեմ արտահայտվեց, ԵԵՄ-ում, որ ԱՄՆ մեկուսարանում աշխատանքների կողմից իր նկատմամբ ճնշումներ չեն եղել: Միջնորդությանը դեմ արտահայտվեցին նաև ռուսերի իրավահարգողների փաստաբանները, ներառյալ, որ Կարեն Հունանյանը բողոքում է միայնակությունից, իսկ ՆԱԼ և ուրաբարաբեռի թիվ 1 մեկուսարանում, և Գ փոխնախարարի հավաստմամբ, մեկուսացվածությունն աղախվելու այնքան էլ հեշտ չէ, հետևաբար սեղանակցությունը ճիշտ չէ:

Հունանյան եղբայրներից ԱՄՆ մեկուսարանում դաժանաբանեցվեց միայն Արամ Սարգսյանի ԵԵՄ-ի ներկայացուցիչ, ռուս փաստաբան Օլեգ Յունուցեյը, որը նշեց, թե այս միջնորդությունը ես փաստում է, որ Հունանյանների ԱՄՆ մեկուսարանում գտնվելը աննորմալ և անարար է:

Դատարանը որոշեց մեծել Կարեն Հունանյանի հարուցած միջնորդությունը, ավելին առաջարկելով ԱՄՆ մեկուսարանին այնպես անել, որ Կ. Հունանյանն այնտեղ ավելի մեկուսացված լինի, այսինքն եղբայրներից միայն բավականին հեռավորության վրա գտնվող խցերում, և անհիմն կարծիքներով միայն միայն մեկ խուց, Կարեն Հունանյանը դաժանաբանեցվեց 19-րդ խցում, Նաիրի Հունանյանը 21-րդ:

Գուգարում գայլերը Եսացել են

Վերջին օրերում աղետալի չափով Եսացել են գայլերը Գեղի, Եղեգունի, Դեբեդի, ընդհուպ Գուգար գյուղի սահմանը հասնող անտառներում մեծ վնաս դատարանելով բնակչությանը:

Երեկ հուլիսի 27-ին, Լոռու մարզ-խորհրդի Գիւշի ժամանակ եղեգունի գյուղապետ Սիւսա Հովհաննիսյանը սեղանակցեց, որ գայլերը ոչնչացրել են մեծ թվով անասուններ: Եղեգունից գայլերը տարել են 14 հորթ և մեծախառն խոզեր, իսկ Դեբեդի սարահատի փարսիսից՝ 30 ոչխար:

Մարդուց Հեղինի Զոյիցյանը խոսեցավ հանձնարարել համադատախազ կառույցներին՝ զբաղվել գայլերի ոչնչացմամբ:

Կեղծիքներ փնտրությունների ժամանակ

Վիզայից էլ 1 «Ենթադրյալի մասին» օրենքի փոփոխությունների առաջին փնտրության ժամանակ կողմ փնտրվեց 52 դատախազներ, մինչդեռ ընդունելու համար անհրաժեշտ էր 54 ծայր: Այնպես խաչարյանին օգնության հասան փնտրվել «մոտացած» դատախազները մոնիթորինգ վերափոխվել օրենքը: Նման իրավիճակներում ընդգրկելու սովորություն ունեցող Արևակ Սարգսյանը բարձրագույն կենտրոնական բարձրագույն մոտ է հայտարարեց, որ թույլ չի տա վերափոխվել: Նախագահողի և դատախազների միջև ծավալվեց երկխոսություն: «Պրն Սարգսյան, դու՞ գրավել եմ ամբիոնը»: «Հա՛, գրավել եմ»: «Բայց սա սեփականա՞նուհում չէ, որ գրավել»:

Հետագա արձույթը թույլ չէր տա արևակել երկխոսությունը: Ի վերջո Արմեն խաչարյանը որոշեց վերափոխվել օրենքի նախագիծը խախտելով Աժ կանոնակարգը, համաձայն որի նա դեմ էր նախ փնտրության դեմ վերափոխության հարցը: Սակայն անգամ դա յուզեց «անկուն» խոսակցին: Վերափոխության ժամանակ կողմ էին 53 դատախազներ, որ Երևանի ընթերցման Սյուս կողմից սարգիսյանը էր ԲԵԻ-ի սեփականա՞նուհում հակառակորդների նման աղմուկն այս օրենքի նախագիծը փնտրության ժամանակ: Բանն այն է, որ երկրորդ ընթերցման ժամանակ կառավարությունը համաձայնել էր վերականգնել բաբիլոնյան ցանցերի հնարավոր գնորդի համար նախատեսված սահմանափակումը Ենթադրյալ արտահայտությունների բաժնետերերի 25 տոկոսից ավելի մասի գնման վերաբերյալ: Հիշեցնենք, որ այդ սահմանափակումն առաջին ընթերցման ժամանակ հանվել էր: Հաջորդ ԲԵԻ-ի օրենքի փնտրությունից առաջ դատախազական խմբից մեկն ընդմիջում խնդրեց, որ ժամանակ սեղի սվեցին դատախազները ԿԵՄ Բաղդասարյանի և Կարենյանի խմբից: Առաջին բարձր ասած «մոտացվելի» և երկրորդ «մոտացվելի» դու ես, այ տղա», դատախազից հետո նրանց ցրեցառող դատախազները մեծ դժվարությամբ դադարեցրին իրարմոտությունների հետագա շահ զարգացումները: Դրանք վերափոխ

ված սահմանափակումը Ենթադրյալ արտահայտությունների բաժնետերերի 25 տոկոսից ավելի մասի գնման վերաբերյալ: Հիշեցնենք, որ այդ սահմանափակումն առաջին ընթերցման ժամանակ հանվել էր: Հաջորդ ԲԵԻ-ի օրենքի փնտրությունից առաջ դատախազական խմբից մեկն ընդմիջում խնդրեց, որ ժամանակ սեղի սվեցին դատախազները ԿԵՄ Բաղդասարյանի և Կարենյանի խմբից: Առաջին բարձր ասած «մոտացվելի» և երկրորդ «մոտացվելի» դու ես, այ տղա», դատախազից հետո նրանց ցրեցառող դատախազները մեծ դժվարությամբ դադարեցրին իրարմոտությունների հետագա շահ զարգացումները: Դրանք վերափոխ

մյուս խորհրդարանականների մեջ ի հայտ եկան դաշինքում, երբ ԲԵԻ-ի մասնակցությունում մասին օրենքին կողմ փնտրվեց 54 դատախազներ, ես այն ընդունվեց: Դա դարձյալ սեղի ունեցավ ուրիշ փոխարեն վերափոխվելու ԵԵՄ-ում, ինչի «ավանդույթներ» անցած 10 օրվա ընթացքում խոր արմատներ են ձգել մեր Աժ-ում: Կարծում ենք, մեր դատախազները, որոնք իրենց ժողովրդի ընտրյալ են համարում, դեմ է գոնե հասկանալի մի դարձրած անգամ ամենադատախազի և ամենապարզ օրենքի չի կարելի ընդունել կեղծիքը թույլ տալով: Սակայն նրանք, ավաղ, առայժմ նախընտրում են բացառապես սեփական ԵԵՄ-ում անտառային և գործարար իշխանությանը ԵԵՄ-ում արտահայտելու:

U. S.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐՈՅ
Հասարակութան մի շարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐՈՅ, ՄԻՇ
Երևան 375010 Հանրապետության 47
Ֆուս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱԵՏԻՔԵԼԻԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԼԻԱՆ / հեռ. 529221
ՏՅՕՐԻՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆՈՒԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայություն / հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրատվական ծառայություն / հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգային շարունակ
«ԱԶԳ» թերթի
Թերթի ցիբերի ամբողջական քվե մասնակցության արձույթները ստացվելու միջոցով կամ առիտի հետադարձությամբ, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության, խախտելու են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի: Կիրառելի չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում

«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone. 521635
47 Hanrapetoulian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՏԱՐԱԾԱՐԵՐԱՆ

«ԱՊՀ սարածում 1988 թվականից մղվել են վեց ռազմական հակամարտություններ, որոնց ընթացում գործի է դրվել ծանր ռազմատեխնիկա՝ Լեռնային Ղարաբաղ, Աբխազիա, Տաջիկստան, Հարավային Օսիա, Աերձղեսուր եւ Չեչենիա: Բացի այդ, եղել են շուրջ 100 ռազմական, որոնց ընթացում գործի են փառապահներ, ինչպես Ֆերաճանյում, Օտում, Բավլում, Սուճալիթում, օսիս-գուստական հակամարտության ժամանակ, ինչպես նաև՝ ավելի քան հարյուր հակամարտություններ, ո-

րին, երբ զինված բախումները դարձել են, նույն աղբյուրները նույն 2500-3000 թիվը: Հակասական էին վրացական աղբյուրների ցուցանիշները: 1993 թ. սեպտեմբերի կեսերին վրաստանի առողջապահության նախարարությունը նույն էր, որ վրացական կողմից մարտերի ժամանակ սպանվել են շուրջ 1500 զինվորներ, հետագայում այս թիվն ավելացրին եւս 600-ը, իսկ երեք տարի անց դաշնային հաղորդագրությունն ասում էր, որ վրացախազական հակամարտությունը

յաջրած թվերը 100 հազար սղանված, 37 հազար վիրավոր: Սակայն, ինչպես նկատում է հանդեսը, սովորաբար դաշնային ընթացում վիրավորների թիվը շուրջ 3 անգամ գերազանցում է զոհվածների թիվին, մինչդեռ Յանդարբեիկ ներկայացրած թվերը սրամազձորեն հակառակ դասեր են ցույց տալիս՝ երեք զոհ, մեկ վիրավոր հարաբերակցությամբ, ինչը գործնականում անհնար է: Գրիգորի Յավլինսկին ասում է, որ չեչենական հակամարտության ընթացում երկու կողմերից, ներառյալ խա-

ղը Ադրբեջանի սարածումը բնական է շուրջ 30 հազար հայեր: Բավլում վերջերս իմ եղած օրերին Ադրբեջանի լրագրողները վստահաբար ասում էին, թե նշյալ 30 հազար հայերի անձնագրերում ազգությունը ցույց տալիս չէր զրկված է հայ: Մի կողմ թողնենք հավաստագրումներն ու ենթադրությունները եւ բերենք ռուսական հանդեսի սվյալները՝ «Հայաստանում բնակվող ադրբեջանցիների գերակշռող մեծամասնությունը հեռացավ, այսօր հանրապետությունում մնացել են

ժամանակավոր կացարաններում, երկաթգծային վագոններում կամ հողի մեջ փորած «սներում»: «Առավել վաթսր է Հայաստանի իրավիճակը, 1988 թ. ավերիչ երկրաշարժի դաշնառով գրեթե կես միլիոն մարդ մնաց անօթեան», գրում է հանդեսը: Եվ վերջապես հակամարտությունների դաշնառած ամենաաղետալի ժողովրդագրական հետեւանները. «Կարող է տղավորություն ստեղծվել, թե հետխորհրդային սարածում զինված հակամարտությունների վերսկսումն անցյալի մասն է: 1994 թ., երբ

ԱՊՀ հակամարտությունների ժողովրդագրական հետեւանները

«Հայաստանում բնակվում են 8000 ադրբեջանցիներ, Ադրբեջանում հայեր գրեթե չեն մնացել», գրում է ռուսական հանդեսը

րոնց ընթացում գործի չի դրվել ռազմատեխնիկա, բախումներ են ծագել եւ հանդարտվել էթնիկ խմբերի, կրոնական սարքեր հավաստների ներկայացուցիչների, կլանների միջեւ», գրում է «Russian Social Science Review» ռուսական հանդեսը (հաս. 42, թիվ 3, մայիս-հունիս, 2001 թ., էջ 22-31):

Հրապարակման մեջ փորձ է արվել սարքեր աղբյուրներից ներկայացված թվային սվյալների համադրումով ամառ ներկայացնել հակամարտությունների ընթացում կողմերի կրած մարդկային կորուստների, փախսականների, ավերված բնակավայրերի եւ կացարանների թիվը, այլ հետաքրքարած սվյալներ: Մարդկային կորուստների առումով ամենադժգոյնը համարվում են Տաջիկստանի, Չեչենիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունները, արժանագրում է հանդեսը:

Հրապարակման հեղինակներն ուսուցողություն են դարձնում մարդկային եւ նյութական կորուստների ուճանցանը. «1992 թ. Տաջիկստանի հակամարտության զոհերի թիվը հասել է 50 հազարից մինչեւ 100 հազար: Հետագայում դաշնային կողմից արված զոհերի թիվը հավելված էին համաձայնելու, որ ներկայացված թվերը խիստ ուճանցված են: Նույնը վերաբերում է Աբխազիայի հակամարտությանը: Անկախ աղբյուրները հավելված էին ենթադրելու, որ զոհերի թիվը չի գերազանցում հազարը, բայց 1993 թ. սեպտեմբե-

լի է 3400 վրացի զինվորականների կյանք, չհաճված խաղաղ բնակչության զոհերը: Մարդկային կորուստների նույնանման ուճանցում է նկատվում դարաբաղյան հակամարտության թվերը ներկայացնելիս: Այսպես, Ասոկիոլմի խաղաղության ուսումնասիրության ինստիտուտը հայերի եւ ադրբեջանցիների զոհերի ընդհանուր թիվը նույն է 4-10 հազար, Ռուսաստանի դաշնային կողմից նախարարության ներկայացրած թիվը 13 հազար է, առավելագույնը՝ 15 հազար: Ադրբեջանի ղեկավարությունն օր-օրի ավելացնում է զոհվածների թիվը՝ 16 հազարից արդեն հասցնելով 20 հազարի»: Մեր կողմից նեմ, որ ԵԱՀԿ ՄԻՍ համաձայնագրի ներքին սարածաբան կասարած վերջին այցի օրերին արեւմտյան լրատվական գործակալությունները 1988-1994 թթ. դարաբաղյան դաշնային զոհերի թիվը նույն էին 35 հազար: Ոչ դաշնային աղբյուրների (հայաստանյան) համաձայն, դարաբաղյան հակամարտության սարիներին հայկական կողմը կորցրել է շուրջ 6.200 մարդ զինվորականներ եւ խաղաղ բնակիչներ:

Ըստ հրապարակման հեղինակների, ամենահակասականը ռուս-չեչենական առաջին դաշնագրում զոհվածների մասին տեղեկություններն են: 1995 թ. փետրվարին Ջոհար Դուդաեւն ասում էր, թե 43-45 հազար մարդ է սղանվել, որից 18-20 հազարը՝ ռուս զինվորականներ: Այլ են ձեռնմխան Յանդարբեիկ ներկա-

ղող բնակչությունը, զոհերի թիվը 100 հազար է, Դմիտրի Ռոզոգինի սվյալներով սղանվել է յուրաքանչյուր սասներող չեչենը, այսինքն՝ 75 հազար, եւ 50-70 հազար ռուս: Առավել հավանական են թվում ՌԴ ԵԳՆ ներկայացրած սվյալները. 18.500 ռուս սղանվածներ:

«ԱՊՀ սարածում զինված հակամարտությունների հետեւանով գաղթականների, տեղահանվածների ընդհանուր թիվը շուրջ 2,4 մլն է, որից 853 հազարը Ադրբեջանում, 714 հազարը՝ Ռուսաստանում, 396 հազարը՝ Հայաստանում, 287 հազարը՝ Վրաստանում: Չանվածային արագաղթը սկսվում է սովորաբար հակամարտության ամենաթեժ օրերում: Տաջիկստանում, օրինակ, «դիկ» տղից եկավ 1990 թ., երբ Դուստրեում հայերի բռնաբարներ եւ կոտորածներ սկսվեցին (այդ թվականի փետրվարին սղանվեցին 20 հայեր), եւ 1992 թ. փառապահական դաշնագրի արյունալի օրերում: Բացառություն է կազմում Ուզբեկստանը, որտեղից բռնագաղթը սկսվեց 1989 թ. Ֆերաճանյի իրադարձություններից մի քանի ամիս անց», գրում է «Russian Social Science Review»-ը:

Ուշագրավ են հանդեսի Հայաստանի եւ Ադրբեջանի մասին ներկայացված տեղեկությունները: Հայաստանում ընդունված է ասել, որ երկրում ազգությամբ ադրբեջանցիներ չկան, մինչդեռ դաշնային Բավլում տղում է, թե ներկա դասին

8000-ը: Նույնն է դասվել Ադրբեջանում. 1989 թ. 391 հազար հայերից գրեթե ոչ ոք չի մնացել:

Բռնի ուժով տեղահանվածների վերադարձը մեծական բնակավայրեր ցաս դանդաղ է ընթանում, բացառությամբ Մոլդովայի, մասամբ՝ Տաջիկստանի: Օրինակ, 1992 թ. սեպտեմբերին Աերձղեսուրի հակամարտության հետեւանով իրենց տները լքած բնակիչների 95 տոկոսն արդեն վերադարձել էր մեծական բնակավայրեր: Ադրբեջանից տեղահանված բնակչությունն ի վիճակի կլինի վերադառնալ մեծական բնակավայրեր միայն այն բանից հետո, երբ հայկական զինված ուժերը դուրս գան գրավյալ սարածներից եւ փառապահական առումով լուծվի դարաբաղյան հակամարտությունը: Աբխազիայում դասվելով միանգամայն հակառակն է հակամարտության փառապահական կարգավորման առումով փախսականների վերադարձը համարվում է նախադրյալ: Հարավային Օսիա փախսականների վերադառնալու հարցում չկան փառապահական արգելքներ, մտահոգություններ սնեխական են: Երբ էլ լուծվի դարաբաղյան հակամարտությունը, անհնար է նույնիսկ երեւակայել ադրբեջանցի փախսականների վերադարձը Հայաստան, հայ փախսականների վերադարձը Ադրբեջան»:

Համաձայն հանդեսի, Ադրբեջանի փախսականների 30 տոկոսն ունի ժամանակավոր աբխասան, 210 հազարը բնակվում է վրաններում,

Ղարաբաղում եւ Աբխազիայում հակամարտությունները «ստեղծվեցին», լայնածավալ ռազմական գործողություններն ԱՊՀ սարածում ցարունակվում են միայն Չեչենիայում: Այդուհանդերձ, նույնիսկ եթե ստեղծված հակամարտությունները վերածվեն մեծական խաղաղության, զինված հակամարտությունների ժողովրդագրական հետեւանները զգացնել կսան երկար ցասամայակներ: Հակամարտությունների զոհներում ցաս են ամուսնալուծության դեմքերը, երիտասարդ ընտանիքներում երեխաներ ունենալու հետեւանները կամ մոռացությունը, ընտանեկան կաղերի թուլացումը: Հակամարտությունների որոշե ուղղակի հետեւանն սկսվում են ծնելիությունը, ամուսնությունները: Հասկանալի է փախսականների վիճակը: Ըստ եւ ցաս ամուսններ ստեղծված են առանձին աղբյուր, հաճախ՝ սարքեր բնակավայրերում: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ փախսականների 7 տոկոսը լինում է կանանց, 6 տոկոսը՝ ժամանակավորապես կամ ընդմիջե լինում երեխաներին»:

Պատկերները ցույց է տալիս, որ դաշնագրում, անկախ նրանից, թե ով է հարցողը կամ դաշնակողը, կողմերն աղետալի վնասներ են կրում մարդկային եւ նյութական առումներով: Ամենասարափելին, անուշուշ, դաշնագրների ժողովրդագրական հետեւաններն են, նույնիսկ հարթակաված կողմի համար:

ԹԱՅՈՒՆ ԿԱՆՈՒՅԱՆ

«Հայաստանն իր դրացիների հետ դեմ է ձգի խաղաղ գոյակցության»

Ավագը էր 1
Բանախոսության վերջում «փոխադարձ հարգանքի սկզբունքով դրացի դեմքերումների հետ խաղաղ գոյակցելու» կոչ է անում Հայաստանին: Մինչդեռ հայկական իշխանությունները բազմիցս հայտարարել են. «Հայաստանը դաշնային է առանց որեւէ նախադրյալների դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել թուրքիայի հետ, Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը դաշնային է»:

Լիդարիսյանի բանախոսության դարազայում խնդիրը Հայաստանի խաղաղ գոյակցությունը չէ: Վերոհիշյալ հայտարարությունը արագացում է, որ Հայաստանն այդպիսի խնդիր չունի: Բայց որ Լիդարիսյանը Հայաստանի հարցում իրար ձեռք վճարող թուրքերի եւ ամերիկացիների տյայծառ երեսները լվալու լուրջ խնդիր առաջ է կանգնած, ակնհայտ է: Դա կասարումը են-

թաղում է հայերի նկատմամբ թուրքական «Օրթոդոքս» թերթի լվսիությունն էլ հեջը լվալ:

Հակասական է, որ 2001 թ. հունիսին Ասամբուլում Հայաստանին դրացիների հետ խաղաղ գոյակցելու կոչ անող այդ նույն Լիդարիսյանը մեկ տարի անց Փարիզում հայ ժողովրդին «զոհի հոգեբանություն» էր վերագրում: Քանի որ խաղաղ գոյակցությունից հրաժարվելն անհամատեղելի է զոհի հոգեբանությամբ տառապելու հետ, ուսի Լիդարիսյանն անհամատեղելին համատեղելիս առաջնորդվում է ԱՄՆ դեմոկրատիայի մեթոդաբանության դաշնային դաշնային դաշնային արագորձնախարարության կոչն է արդարացում, ապա Լիդարիսյանը հակասական ելույթներով արդարացման համար փառապահական նպատակներ դաշն է

ծեւակրում: Այստիսով, աղաիւղվում է դեմոկրատիայի մեթոդաբանության արդյունավետությունը: Այս դաշնայիններում Լիդարիսյանն ինքը դառնում է արդյունավետության միջոց:

Նման միջոցների օգտակար գործողության գործակիցը բավական բարձր դեմք է լինի, որ դեմոկրատիայի մեթոդաբանության Լիդարիսյանի կողմից դիմում է նաեւ ցաս աբխազիացիներին ամերիկացի դաշնայինների ծառայությունը: Հայ ժողովրդին «զոհի հոգեբանություն» վերագրելու հարցում Լիդարիսյանին են միանում Գեւորգ Պարսազյանը, Ռոմալո Սյունին, Ռիչարդ Հովհաննիսյանը: Թեեւ Լիդարիսյանը գերծ է «զոհի հոգեբանության» վերագրումներից, բայց որոշե գիտական ոչ տղական աբխազիացիները, որովհետեւ նա հայ միջնորդարյան դաշնագրությունը վարկաբեկելու մղումով, առանց հայերեն իմանա-

լու, գրաբարից անգլերեն է թարգմանում Փավսոս Բուզանդի «Պատկերները հայոց» աբխազիությունը: Ըստ երեւոյթին աբխազիացիների թիվը դաշնային է համարել Նյու Յորկից «Գրիգոր եւ Կարա Ջոհրաթ» գիտելիքի եւ հետազոտության կենտրոնի տնօրեն Արամ Արմուրը: Նման ենթադրությանը հիմք է տալիս «Ավոյը» եւ վերջին համարներից մեկում կարծիք է հայտնում, թե դիտերապիան դաշնային կողմից համաբախարային մաստաբարի դաշնային: Մինչդեռ հայոցի է, որ դիտերապիայի դաշնայինությունը դեռ ոչ մի դաշնային համաբախարային մաստաբարի չի դարձրել: Ուրեմն, Արմուրին այդպիսին է դարձնելու ամերիկյան ոչ գիտական կառույցների բարեհաճ վերաբերումը:

Չեմ կասկածում, որ նա նկատմամբ չափազանց բարեհաճ է նաեւ

թուրք-հայ գործարարների միության նախագահ Քասան Սոյակը: Այդ առումով իդուր չէ ժողովրդական հետեւանով առաջ է «սեւոլ գաղթ երկու մոր կուրծ է ծծում»: Ուրեմն, բոլորովին հեռու չէ աբխազիացի գիտնականների վերոհիշյալ համատեղողության համալուրը Արամ Արմուրով:

ԱՄՆ դեմոկրատիայի մեթոդաբանության համար նպատակաւոր փառապահական դաշնային վերաբերելու առնչությամբ այս համատեղությունն, ինչ խոսք, կարելու է: Հարկ է սակայն նեւել, որ այդ դաշնային ծեւակրողների օրացանկները սոսկ գիտնականները չի սահմանափակվում: ԱՄՆ դեմոկրատիայի մեթոդաբանության մեթոդաբանության իր գործունեության մեջ հաջողությամբ ներգրավում է մեր ամերիկացի այլ հայրենակիցներին:

Սակայն դա առանձին հարց է, մասնավոր անդրադարձի կարիք է զգում:

ԴՐԱՄՏ ՌԵՍՏՈՐԱՆՅՈՒՆ ՀԱՄԱԼԻՐ

Հայկական և Եվրոպական բարձրորակ ձառաձեռակներ
Հարսանյաց հանդեսի սրահ

Դրսեսային սյուրի
Բնական ջրօգոտություն
Իսկական դրախտ

Ավան, Բուստրեանական այգի, ☎ 62 22 02:

Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունն ընթերցողներին առաջարկում է.

1. Հայկական հարց
2. Հայկական համառոտ հանրագիտարան (հառահասարակ)- 1-3-րդ հասրներ
3. Տնային տնտեսության հանրագիտարան
4. «Ոսկեփողիկ» մանկական հանրագիտարան- 1-3-րդ հասրներ
5. Հանրամատչելի բժշկական հանրագիտարան
6. Հայ եկեղեցի. նվիրատեսական արձուներ, թեմեր

Հասցեն 375001, Երևան, Թումանյան 17
Հեռ. 52-43-41, 52-13-81, 52-13-50 Բեք 52-06-67
E-mail: encyclo@sci.am

Carrier Ձեր տան եղանակը - Ձեր ընտրությամբ

Վերականգնողական ֆիրմայի միակ մերկայացուցիչ "Katam International" ընկերությունը առաջարկում է Ձեզ սաքացնող/սառեցնող կոմպիլցիոներների և համակարգերի լայն ընտրություն

Տրվում է 2 տարվա երաշխիք

Այցելեք մեզ Երևան, Մոսկովյան 33
Հեռ. 53-02-42
E-mail: carrier@armenia.com

SHORE DIRECT

ԵՈՐ ԴԱՅՐԵՔ

Գումարներ փողը և միջին ձեռնարկություններին՝ ձեռնառու պայմաններով

☎ (37-41) 531991, 531983
E-mail: dirsas@arminco.com

ՀԵՌՈՒՍԱԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅՆԵՐ

Ինտերնյուս հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է վեց շաբաթյա հեռուստալրագրության դասընթացներին մասնակցելու մրցույթ: Դասընթացները տեղի կունենան ս/թ սեղեսմբերի 10-ից հոկտեմբերի 20-ը՝ Երևանում:

Օրագիրն իրականացվում է Միացյալ Նահանգների Միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) աջակցությամբ:

Դիմել կարող են Հայաստանում գործող հեռուստաընկերությունների լրատվական ծառայությունների լրագրողները և օտերասրները: Նախատեսված մասնակիցների քանակը՝ 12 (8 լրագրող, 4 օտերասր):

Գլխավոր կոնսուլտանտ՝ Մայլ Դելաիեյ (Մեծ Բրիտանիա):

6 շաբաթյա տեսական և գործնական վերադասարստան դասընթացը կընդգրկի այնպիսի առարկաներ ու ոլորտներ, ինչպիսիք են ինֆորմացիոն ժուռնալիստիկայի տեսությունը և որակ-սիկան, լրագրողական էթիկան, լրագրողական գործունեության իրավական տեսանկյունները, խոսքի վարդեցությունը, ինտերնետ լրագրողների համար, նկարահանում և մոնտաժ (ուսանողները հնարավորություն կստանան ինֆորուոյն նկարահանել և մոնտաժել սեփական սյուժեները):

Վերջին երեք շաբաթը մասնակիցները կաշխատեն հեռուստատեսային լրատվական ծառայության աշխատանքային ռեժիմով:

Դասընթացի ավարտին կսրվի համադասատիսան վկայական:
Դասընթացն անվճար է, իսկ Երջաններից ժամանած մասնակիցները կադախովվեն հյուրանոցով և սննդով:
Մրցույթին մասնակցելու ցանկացողները մինչև ս/թ օգոստոսի 20-ը Ինտերնյուսի գրասենյակ դեք է ներկայացնեն.

Լրատվական որել ծրագրով եթեր զնացած 2 սյուժե (VHS տեսաերիզի վրա)՝ նրանցից որել մեկի սցենարական դրամի հեք (տեսաուար, ծայնաուար, հարցազրույցներ և այլն):
Սթենդ-ափ. մի քանի խոսք կարդում Ձեր մասին և թե ինչու եք ընտրել լրագրողի մասնագիտությունը (30-40 վրկ, նույն տեսաերիզի վերջում):
Լրացված դիմում-հարցաթերթիկ (կարող եք ստանալ Ինտերնյուսի գրասենյակում):
Երաշխավորագիր կայանի տնօրենի կողմից:

Մրցութային հանձնաժողովը կազմվելու է Ինտերնյուսի համադասատիսան մասնագետներից: Ընտրության չափանիշներն են.
Նվազագույնը երկամյա լրագրողական կամ օտերասրական աշխատանքային փորձ հեռուստատեսությունում:
Ներկայացված սյուժեների համադասատիսանությունը լրատվության մեջ ընդունված միջազգային չափանիշներին (զրագես տեքս, համադասատիսան տեսաուար, օրյեկսիվություն, իրագելություն և այլն):
Մասնագիտական մոտիվացիա
Անհրաժեք փաստաթղթերի առկայություն:

Թեկնածուների հեք կանցկացվի հարցազրույց:
Մրցույթի արդյունքները հայտնի կդառնան ս/թ սեղեսմբերի 1-ին:
Բոլոր հարցերով կարող եք դիմել Ինտերնյուսի ուսումնական ծրագրերի բաժին.
հեռ. 52-55-27, 58-36-20, էլ.փոստ davida@internews.am հասցե. Երևան, Արուստանյաց 3:

Հայտարարություն

ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովը հիեքցնում է բոլոր թողարկողներին, որ 2001թ. օգոստոսի 1-ից ուժի մեջ են մտնում «Արժեթղթերի Եուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 42 հոդվածի 2-րդ կետի դախանցները:

Համաձայն նեված կետի՝ փաստաթղթային ձեռ ունեցող ցանկացած արժեթղթե դեք է նեռն դառնում, որ դրա Երջանառությունը սահմանափակ է, և որ դրա վաճառման արգելված է առանց «Արժեթղթերի Եուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված ազդագրի դախանցները դախողանելու (բացառությամբ նույն օրենքի 7 հոդվածով նախատեսված դեքերի):

Այս դախանցները չեն տարածվում.

- ա) Հայաստանի Հանրադեցության, ՀՀ կենտրոնական բանկի կամ համայնքների կողմից օրենքով սահմանված կարգով թողարկված (կամ երաշխավորված) և հրադարակայնորեն տեղաբաշխված արժեթղթերի վրա,
- բ) ՀՀ տարածում գործող բանկերի կողմից՝ օրենքով սահմանված կարգով թողարկված և հրադարակայնորեն տեղաբաշխված այն արժեթղթերի (բացառությամբ բաժնային արժեթղթերի) վրա, որոնք ունեն մեկ տարուց ավելի մարման ժամկետ,
- գ) այն արժեթղթերի վրա, որոնց առարկան բացառադեք տարածույթն է (տարածույթային, օտցիոներ, սղոթեր, ֆյուչերներ և այլն) կամ բացառադեք տեսակային հասկանիեով որոշվող աղարան է, այդ թվում՝ տեղադրային արժեթղթերի վրա՝ անկախ մարման ժամկետից,
- դ) այն արժեթղթի վրա, որը գրանցվել է կամ որի գրանցումը ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովում դախանցվում է «Արժեթղթերի Եուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով, ինչդեք նաեւ ցանկացած արժեթղթի վրա, որը ցուցակված է ֆոնդային բոտայում:

Բոլոր թողարկողները, որոնց փաստաթղթային ձեռ ունեցող արժեթղթերի վրա տարածվում են «Արժեթղթերի Եուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 41 հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված վերագրյալ դախանցները, դարտավոր են ձեռնարկել անհրաժեք և կատարում արժեթղթերի 2001թ. օգոստոսի 1-ից այդ դախանցների անվերադախ և փաստաթղթային ձեռ ունեցող արժեթղթերի համար:

Նեված դախանցները խախտող անձանց նկատմամբ կկիրառվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված վարչական հարկադրանքի միջոցներ:

«Արժեթղթերի հանձնաժողովի հասարակայնության հեք կադերի ծառայություն»

ՀՀ ԱՐԺԵԹԴԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

«Մեր առաքելությունը ներդրողների դաժտանությունն է»

ԴԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Նորմաշիվ իրավական ակտերի նախագծերը
Բնարկման համար հրադարակելու մասին

Ըստ «Արժեթղթերի Եուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 122 հոդվածի՝ Արժեթղթերի հանձնաժողովը հրադարակում է հեքեյալ նորմաշիվ - իրավական ակտերի նախագիծը.

1. Աուդիտի և աուդիտորական գործունեության մասին.
Աուարկան. Աուդիտի միջազգային ստանդարտները, աուդիտորական գործունեության իրականացման համար հավատարմագրային հայտի կառուցվածքը, ձեւը և հայտում ներառվող տեղեկությունները՝ սահմանված սույն վերնագրի կանոններով:

Որտեղից ստանալ նախագիծը. Վերոհիեյալ նախագիծը կարելի է ստանալ՝ ներկայանալով Բ. Երևան, Հանրադեցության 5Բ հասցեով, ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովի գլխավոր արտուղարություն (6-րդ հարկ, 612 սենյակ, հեռ. 54-56-78): Նախագիծը նաեւ հրադարակված է հեքեյալ ինտերնետային հասցեում՝ www.seccom.am: Դրանք անվճար են:

ժամկետը. Հրադարակման օրվանից հաւված 30-օրյա ժամկետում ներկայացված առաքարկությունները կֆնարկվեն հանձնաժողովի կողմից և դատաստիսան կստանան: Նեված օրվանից հեքո ներկայացված առաքարկությունները հանձնաժողովը կթողնի անդատաստիսան:

Ինչդեք ներկայացնել առաքարկությունները. Առաքարկությունները ներկայացվում են հայերեն կազմված տղագիր տեսով: Հղեք կանոնի որոշակի դրույթին, հասկարեն ձեւակերդեք առաքարկությունը, հիմնավորեք և սլեք կանոնում առաքարկվող փոփոխության կամ լրացման ձեւակերդումը (տեքստ): Դա կեքտացմի ձեռ առաքարկի ֆնարկումը հանձնաժողովում:

Ո՛ր ներկայացնել առաքարկությունը. Առաքարկությունը ներկայացվում է ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովի Բ. Երևան, Հանրադեցության 5Բ հասցեով, ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովի գլխավոր արտուղարի գրասենյակ (6-րդ հարկ, 612 սենյակ, հեռ. 54-56-78):

«Արժեթղթերի հանձնաժողովի հասարակայնության հեք կադերի ծառայություն»